

Mottaker
Norges vassdrags- og energidirektoratet
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO
Norge

Deres ref.: 201403581

Vår ref.: 2014/0326-2

Saksbehandler: Eivind Campbell Lillesveen
Saksansvarlig: Ingrid Kjeldstad Gullaksen

Dato: 10.11.2014

Svar på høring - Forslag til forskrift om rapporteringsplikt for kraftleveringsavtaler

Konkurransetilsynet viser til høring om forslag til forskrift om rapporteringsplikt for kraftleveringsavtaler datert 1. september. Høringsfristen er satt til 10. november 2014.

Nedenfor følger en kort redegjørelse for høringsforslaget fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Konkurransetilsynets syn på dette.

1. Om høringsforslaget

I revidert nasjonalbudsjett for 2014 er det lagt til grunn at det skal etableres en ny strømprisportal til erstatning for dagens kraftprisoversikt i regi av Konkurransetilsynet. Den nye strømprisportalen skal utvikles og driftes av Forbrukerrådet med bistand fra blant andre NVE. Hensikten er å gi forbrukere oversiktlig og lett tilgjengelig prisinformasjon og dermed bedre mulighet til å opptre som aktive forbrukere. Det vil igjen bidra til effektiv konkurranse mellom kraftleverandørene.

Kraftleverandørene er i dag pålagt en meldeplikt for sine kraftpriser og vilkår til Konkurransetilsynet etter forskrift av 12. desember 1997 om meldeplikt for kraftpriser ("meldepliktforskriften"). Forskriften er hjemlet i konkurranseloven av 5. mars 2004 nr. 12.

I forbindelse med etableringen av en ny strømprisportal foreslår NVE, på oppdrag fra Olje- og energidepartementet, en ny forskrift om rapporteringsplikt for kraftleveringsavtaler til forbrukere som skal erstatte Konkurransetilsynets forskrift. Den foreslåtte forskriften er i hovedsak en videreføring av dagens forskrift, men med visse endringer. Den nye forskriften foreslås hjemlet i energiloven av 29. juni 1990 nr. 50 med NVE som kompetent myndighet. Det legges opp til at forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

Forslaget til ny forskrift tar sikte på å legge til rette for at alle kraftleveringsavtaler som tilbys eller har blitt tilbudt forbrukere kan fremstilles i en ny strømprisportal. For å oppnå dette er det foreslått at rapporteringsplikten skal gjelde for alle kraftleveringsavtaler rettet mot forbrukere. Videre foreslås det at rapporteringsplikten inneholder en rekke variabler, samt at NVE gis hjemmel til å stille ytterligere krav til rapporteringens innhold.

2. Konkurransetilsynets vurdering

Konkurransetilsynet har tidligere uttalt seg positivt om samordning av offentlige prisportaler og overføring av ansvar for drift av kraftprisoversikten til Forbrukerrådet¹. Tilsynet påpekte i samme uttalelse at overføring av ansvar for oversikten også må innebære en endring av meldepliktforskriften. Konkurransetilsynet er dermed positive til at det opprettes en ny forskrift om rapporteringsplikt.

Konkurransetilsynet er opptatt av å øke gjennomsiktigheten i markeder hvor dette kan fremme konkurransen, og dette var bakgrunnen for at Konkurransetilsynet opprettet kraftprisoversikten i 1998. Kraftprisoversikten skal bevisstgjøre forbrukere for å oppnå konkurranse i markedet. Den skal gjøre det lettere for forbrukere å sammenligne kraftpriser og orientere seg i markedet for å vurdere om det lønner seg å skifte avtale eller leverandør. En bedre informert forbrukergruppe vil i større grad finne frem til avtaler som faktisk er mer fordelaktige for dem, og på den måten i større grad gjøres i stand til å bytte kraftleveringsavtale. Dette kan stimulere konkurransen og føre til lavere priser sammenlignet med en markedssituasjon uten prisportal.

Det er mange aktører i sluttbrukermarkedet for salg av kraft, og det er krevende for en forbruker å få oversikt over avtaler og priser uten en prisportal. Forbrukere har behov for informasjon om priser og avtaler, og en prisportal er et egnet virkemiddel for å dekke dette behovet. Kraftleveringsavtaler er relativt homogene produkter som er egnet til å bli sammenlignet i en prisportal. I tillegg er det lave byttekostnader i sluttbrukermarkedet for salg av kraft, og med en prisportal blir det enda enklere for forbrukere å finne og bytte til den avtalen som er mest gunstig.

Av høringsnotatet fremgår det at rapporteringsplikten og den nye strømprisportalen skal inkludere alle typer kraftleveringsavtaler rettet mot forbrukere. Dette innebærer en utvidelse i forhold til dagens kraftprisoversikt, som kun inkluderer kraftleveringsavtaler som oppfyller gitte kriterier.

Fra et konkurranseperspektiv er det ikke alltid uproblematisk at priser og øvrige vilkår fra samtlige aktører i et marked gjøres offentlig tilgjengelige. Ved at de ulike aktørene har tilgang på sine konkurrenters priser og vilkår, vil en prisportal begrense en usikkerhet i markedet som ofte bidrar til sunn konkurranse. Resultatet av økt gjennomsiktighet i markedet kan bli at faren for koordinering mellom aktørene øker. En slik koordinering er potensielt konkurranseskadelig og kan resultere i høyere priser for forbrukere.

Sluttbrukermarkedet for salg av kraft er imidlertid preget av mange aktører, lave etableringshindringer for nye aktører og lave byttekostnader for forbrukere. Faren for koordinering mellom aktører i dette markedet er dermed betydelig lavere enn i markeder som er preget av få aktører, høye etableringshindringer og høye byttekostnader. De uheldige virkningene på konkurransen ved økt gjennomsiktighet vil derfor være mindre i dette markedet enn i andre markeder². Selv med en utvidelse av prisportalen til å omfatte samtlige kraftleveringsavtaler mener Konkurransetilsynet at faren for konkurranseskadelige virkninger av en prisportal i sluttbrukermarkedet for salg av kraft er liten. Uansett vurderer Konkurransetilsynet det slik at eventuelle ulemper som følge av økt gjennomsiktighet i markedet vil oppveies av de positive virkninger på konkurransen en prisportal vil ha i form av bedre opplyste og prisbevisste forbrukere.

¹ Konkurransetilsynets brev til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet "Samordning av offentlige prisportaler – Konkurransetilsynets kommentarer på rapportens vurderinger og anbefalinger" datert 1. desember 2011.

² Se for eksempel Konkurransetilsynets Hørings svar – kommentarer til NOU 2011:4 'Mat, makt og avmakt – om styrkeforholdene i verdikjeden for mat', datert 30. november 2011. Kommentarer til utvalgets anbefalinger om dagligvareportal, 5.5, side 57.

En prisportal som viser alle avtaler vil være egnet til å gi forbrukeren et fullstendig bilde av tilgjengelige produkter på markedet. Jo bedre informert forbrukerne er, jo bedre forutsetninger vil forbrukerne ha for å ta gode valg. En mer fullstendig prisportal vil i tillegg gjøre det enklere for de forbrukerne som i dag har en avtale som ikke er med i kraftprisoversikten å sammenligne avtaler, og eventuelt å bytte til en mer gunstig avtale. En mer fullstendig prisportal, som i tillegg er samordnet med andre prisportaler, kan videre medføre at det tiltrekkes flere brukere, slik at flere vil kunne gjøre bedre valg.

I så måte er det positivt at forslaget til forskrift ikke definerer rapporteringsplikten innhold endelig eller uttømmende. Rapporteringsplikten bør være dynamisk for å kunne følge utviklingen i markedet, heller enn å styre hvilke avtaler som tilbys gjennom et snevert utvalg variabler.

Det er like fullt helt sentralt for oppnåelsen av målet om at strømprisportalen skal bidra til skjerpet konkurranse til fordel for forbrukerne, at de innsamlede dataene gjøres tilgjengelig for allmennheten på en oversiktlig og forståelig måte, slik at forbrukeren gis en reell mulighet til å sammenligne avtaler. Med den utvidelsen av prisportalen som det nå legges opp til vil dette bli særlig viktig for å sikre at prisportalen også i fremtiden vil ha samme positive effekt på konkurransen som dagens ordning.

Konkurransetilsynet vil til slutt understreke viktigheten av at de innsamlede datasettene gjøres tilgjengelig for tredjepersoner på en hensiktsmessig måte.³ Det er flere private aktører som i dag bruker datasettene, som Konkurransetilsynet samler inn, til kommersiell virksomhet. Ved å gjøre det enkelt for tredjeparter å benytte datasettene legger man til rette for utvikling av nye produkter og tjenester innenfor prisopplysning, og en optimal utnyttelse av informasjonen. Den konkurransemessige gevinsten av rapporteringsplikten for kraftleveringsavtaler antas derfor å bli større ved å legge til rette for at tredjepart kan benytte dataene, samtidig som at hensynet til konkurransen og innovasjon i markedet for prisopplysningstjenester blir ivaretatt.

Oppsummert er Konkurransetilsynet i utgangspunktet positive til en ny forskrift om rapporteringsplikt og en utvidelse av prisportalen, siden dette vil kunne medføre bedre informerte forbrukere, og dermed skjerpet konkurranse i markedet. Hvor stor gevinsten for konkurransen vil bli, vil imidlertid avhenge av portalens brukervennlighet og endelige utforming.

Med hilsen

Ingrid Kjeldstad Gullaksen (e.f.)
avdelingsdirektør

³ Konkurransetilsynet har også tidligere argumentert for viktigheten av at rådata gjøres tilgjengelig for tredjepersoner på en hensiktsmessig måte. Brev til Medietilsynet "Vurdering av konkurransevirkninger vedrørende søknad fra NRK om forhåndsgodkjenning av ny trafikkinformasjontjeneste i samarbeid med Statens vegvesen, Trafikanten AS og Ruter AS" datert 5. juli 2011.

Mottaker

Norges vassdrags- og
energidirektoratet

Postadresse

Postboks 5091
Majorstua

Poststed

0301 OSLO
Norge

Kontakt/e-post

nve@nve.no